

МАТЕРІАЛИ XI НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

«АКТУАЛЬНІ НАПРЯМКИ ТА ПРОБЛЕМИ У ТЕХНОЛОГІЯХ ВИРОЩУВАННЯ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА»

(25 ЛИСТОПАДА 2021 РОКУ)

УДК 631.5
1-66

Матеріали XI науково-практичної інтернет–конференції «Актуальні напрямки та проблеми у технологіях вирощування продукції рослинництва» / Редкол.: В.В. Гангур (відп. ред.) та ін. Полтавський державний аграрний університет, 2021. 151 с.

У збірнику тез висвітлено результати наукових досліджень, проведених науковцями Полтавського державного аграрного університету та інших навчальних і наукових закладів Міністерства освіти і науки України, науково-дослідних установ НААН.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

В. В. Гангур – доктор с. - г. наук (відповідальний редактор);
О. А. Антонець – кандидат с. - г. наук (заступник відповідального редактора);
О. М. Куценко – кандидат с. - г. наук, професор;
О. С. Пипко – кандидат с. - г. наук;
С. В. Філоненко – кандидат с. - г. наук;
О. Г. Міленко – кандидат с. - г. наук;
О. В. Бараболя – кандидат с. - г. наук;
М. О. Антонець – кандидат психол. наук.

Рекомендовано до друку вченою радою факультету агротехнологій та екології
ПДАУ, протокол № 4, від 3 листопада 2021 року.

ЗМІСТ

Бараболя О. В. Посівні якості насіння та врожайність пшениці озимої залежно від строків сівби та обробки біологічними препаратами	5
Барат Ю. М., Бурахіна І. О. Продуктивність сортів малини залежно від удобрення	7
Барат Ю. М., Козелько М. О. Продуктивність гібридів соняшнику	10
Гангур В.В., Гангур М.В., Хорошун М.Г. Формування продуктивності ячменю ярого залежно від способів основного обробітку ґрунту	13
Гангур В. В., Космінський О.О., Оплачко Д. В. Формування насіннєвої продуктивності соняшнику залежно від доз мінеральних добрив	17
Гангур В.В., Котляр Я.О., Іщенко О.Г. Ефективність протруйників за передпосівної обробки насіння пшениці озимої	20
Гангур В. В., Поляков І.А., Яковина В. С. Формування продуктивності гібридів соняшнику різних груп стиглості залежно від системи удобрення	24
Кирлиця А.О., Руденко В.В. Вплив мікродобрив на продуктивність кукурудзи	27
Марініч Л.Г., Пояркова Ю.Ю. Використання методу гібридизації при створенні вихідного матеріалу горошку посівного (озимого) ..	30
Марініч Л.Г., Хмельницький Є.Є. Сенько О.В., Формування насіннєвої продуктивності сортів стоколосу безостого селекції Полтавської державної сільськогосподарської дослідної станції ім. М.І. Вавилова ІС І АПВ НААН.	33
Рибальченко А.М., Чуб Є.В. Формування насіннєвої продуктивності сої залежно від сортових особливостей	37
Філоненко С.В., Колісник В.В. Ефективність мікродобрив на висадках буряків цукрових	40
Філоненко С.В., Мотренко М.В. Оптимізація захисту посівів буряків цукрових від бур'янів	44
Філоненко С.В., Осетров С.В. Ефективність регуляторів росту на посівах кукурудзи	48

Філоненко С.В., Райда В.В. Продуктивний потенціал буряків цукрових за позакореневого внесення мікродобрив	52
Четверик О. О., Кіяшко Д. А. Вплив мікродобрив молібдену і бору на насінневу продуктивність люцерни	56
Четверик О. О., Омелич І. І. Вплив норми основного внесення мінеральних добрив на насінневу продуктивність тритикале озимого	59
Четверик О. О., Стась В. О. Вплив регулятора росту рослин «пасліній» на урожайність помідора їстівного	62
Шакалій С. М., Зліщев С. О. Вплив сортових властивостей на формування показників врожайності пшениці озимої	66
Антонець О. А., Дуднік М. І. Вплив укосів на продуктивність насінневих травостоїв люцерни посівної	69
Антонець О. А., Крамаренко А. О. Вплив способів обробітку ґрунту на урожайність конюшини лучної	73
Мельник О. В. Вплив позакореневого підживлення на врожайність соняшнику	76
Тараненко І. В. Урожайність сортів гороху залежно від норми висіву насіння	80
Філоненко С.В., Кочерга А.А., Тригубенко О.М. Гербіциди на маточному полі буряків цукрових: виробнича необхідність чи шаблонні стереотипи	84
Філоненко С.В., Пипко О.С., Зімовець І.С. Вплив рістстимулюючих препаратів на тривалість фаз росту і розвитку насінневих рослин буряків цукрових	88
Філоненко С.В., Попов О.О. Ефективність та доцільність позакореневого підживлення кукурудзи мікродобривами	92
Белова Т. О., Бородай О. О. Вплив субстрату на укорінення зелених живців троянди	96
Копань Д. В., Вплив норми висіву на продуктивність скоростиглих сортів сої	99
Баган А.В., Кодесніков А.С., Черевко В.В., Продуктивність гібридів соняшнику української селекції	103
Антонець О. А. , Колодочка Я.В., Вплив мінеральних добрив на урожайність зерна кукурудзи	106
Тараненко С.В., Григоренко І.О., Вплив сорту на насінневу продуктивність нуту	110
Антонець М.О., Таракан Д.С. Вплив строків сівби на формування урожайності проса	113

Єремко Л.С., Бабенко Є.С. Особливості формування насіннєвої продуктивності гороху залежно від сортового складу та системи удобрення	116
Єремко Л.С., Бондаренко К.А. Ефективність застосування мікробіологічних препаратів на основі азотфіксуючих та фосформобілізуючих мікроорганізмів у підвищенні насіннєвої продуктивності гороху	119
Єремко Л.С., Жук Є.В. Вплив елементів технології вирощування на зернову продуктивність посівів нуту	122
Єремко Л.С., Колісник Ю.В., Василюк Я.В. Вплив системи удобрення на формування продуктивності сої	126
Філоненко В.С. Вплив способів основного обробітку ґрунту на продуктивний потенціал буряків цукрових	130
Антонець О. А., Шраменко К. І. Вплив мінеральних добрив на урожайність зерна жита озимого	136
Босенко Є. А. Продуктивність пшениці твердої ярої залежно від удобрення	138
Коваль Д. О. Ефективність застосування ґрунтових гербіцидів у посівах ріпаку озимого	143
Лукіна А. Р. Продуктивність ромашки лікарської залежно від норми висіву насіння	148

Marinich L. *The results of research on the productivity and forage qualities of peas (winter) allow us to consider it a culture of great potential, which deserves widespread use in Ukrainian farms. However, despite the high forage quality and great agronomic value of crops, peas have not yet been widely used, which is largely due to the shortage of crop seeds and, above all, insufficiently established seed production of this valuable plant. The urgent task of scientific research is to create varieties of sowing peas (winter) adapted to the conditions of the growing zone.*

УДК 633.31:636.086

**ФОРМУВАННЯ НАСІННЄВОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ СОРТІВ
СТОКОЛОСУ БЕЗОСТОГО СЕЛЕКЦІЇ ПОЛТАВСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ДОСЛІДНОЇ СТАНЦІЇ
ІМ. М.І. ВАВИЛОВА ІС І АПВ НААН**

Марініч Л.Г., кандидат с.-г. Наук, старший викладач кафедри рослинництва
Хмельницький Є.Є., здобувачі СВО Магістр за спеціальністю 201 – Агрономія
Сенько О.В., здобувачі СВО Магістр за спеціальністю 201 – Агрономія

Полтавський державний аграрний університет

Дослідження проводились на дослідному полі Полтавської державної сільськогосподарської дослідної станції ім. М.І. Вавилова ІС і АПВ НААН України у 2018-2020 роках. Мета наших досліджень полягала у визначенні формування насіннєвої продуктивності у сортів стоколосу безостого селекції Полтавської дослідної станції. За результатами досліджень насіннєвої продуктивності сортів встановлено, що для забезпечення високих та стабільних урожаїв насіння в умовах Лівобережного Лісостепу України краще висівати сорт стоколосу безостого Полтавський 5.

У створенні міцної кормової бази головну роль відіграють багаторічні злакові трави, які позитивно впливають на покращення родючості та структури ґрунту. Однією з найкращих багаторічних злакових трав є стоколос безостий. Він має високу врожайність зеленої маси та сухої речовини, пластичний, досить зимо- та засухостійкий [1].

Але нажаль, стоколоси доволі часто дають невисокі врожаї насіння, і це перешкоджає широкому поширенню багаторічних злакових трав у виробничих посівах [2]. У підвищенні насіннєвої продуктивності стоколосу безостого основна роль належить сорту, за сприятливих умов вони здатні формувати біологічну урожайність насіння до 0,6-0,8 т/га, зеленої маси 50 т /га, сіна 20 т/га.

При цьому важливе значення має правильний вибір сортів. Від сорту залежить до 70 % урожаю. Сорти повинні бути адаптовані до зони вирощування, мати гарну інтенсивність відростання, бути стійкими до хвороб та шкідників, мати високу посухостійкість та зимостійкість, високу кормову та насіннєву продуктивність [3].

Дослідження проводилися на дослідному полі Полтавської державної сільськогосподарської дослідної станції імені М.І. Вавилова ІС і АПВ НААН України у 2018-2020 рр. Це центральна частина Східного Лісостепу України, майже на умовній межі із Північним Степом і Південним Лісостепом, зона недостатнього зволоження. Ґрунт темно-сірий опідзолений, який характеризується такими агрохімічними показниками орного шару на глибині 0-30 см: гідролітична кислотність 1,9-3,3 мг екв. на 100 г ґрунту; вміст гумусу – 2,44-3,46 %; рН сольової витяжки – 5,8-5,9; рухомих форм фосфору – 13-21 мг на 100 г ґрунту; азоту, що легко гідролізується – 4,42-7,94 мг на 100 г ґрунту; обмінного калію – 16-20 мг на 100 г ґрунту; сума ввібраних основ – 21-30 мг на 100 г ґрунту.

У результаті проведеної селекційної роботи, на дослідній станції було створено 3 сорти стоколосу безостого, які зареєстровані і рекомендовані до поширення майже по всій території України: Полтавський 30, Полтавський 5 та Полтавський 52.

Сорт Полтавський 30. Рослини заввишки 80–100 см. Суцвіття – розлога волоть. Колоски лінійно-ланцетні. Плід – плоска продовгувата зернівка, маса 1000 насінин 3,6–4,2 г. Середньостиглий, двохукісний. Навесні відростає швидко, після скошування повільніше. Характеризується високою посухостійкістю та зимостійкістю.

Сорт Полтавський 5. Кореневищний верховий злак. Висота рослин перед першим укосом до 150 см, перед збиранням насіння 110–150 см. Кущ прямостоячий, середньої щільності. Суцвіття – волоть, завдовжки 150–300 мм. Насіння плоске, продовгувате, темно-сіре, безосте, довжиною 8–10 мм. Маса 1000 насінин 3,5–4,5 г. До умов вирощування невибагливий, але високі врожаї

сіна може давати при наявності достатньої кількості вологи і поживних речовин, особливо азоту.

Сорт Полтавський 52. Кореневищний верховий злак озимого типу. Суцвіття – крупна волоть довжиною 15–30 см. Колоски із 5–10 квітками. Нижні квіткові лусочки безості, верхні трішки коротші за нижні. Цвітіння починається з верхньої або середньої частини волоті. Насіння темно-сіре безосте, маса 1000 насінин 3,0–4,4 г. Сорт відрізняється морозостійкістю, не вимерзає навіть у люті і малосніжні зими.

Урожайність насіння у багаторічних злакових трав залежать в основному від кількості генеративних пагонів на кущ та одиницю площі, насіннєвої продуктивності кожного пагона, кількості їх на одну рослину, маси насіння із кожного пагона. Саме тому у селекційних та генетичних дослідженнях вивчення цих ознак набуває досить важливого значення.

За результатами вивчення за роки дослідження кількість генеративних пагонів коливалася в межах 13-88 шт./рослину. У 2018 році у сорту Полтавський 52 їх кількість була 17 шт./рослину, у 2019 році – 68 шт./рослину, в 2020 році – 58 шт./рослину. Сорт Полтавський 5 у 2018 році мав 23 генеративних пагона з рослину, у 2019 році – 76 шт./рослину, а в 2020 році – 88 шт./рослину. Сорт Полтавський 30 мав найменшу кількість генеративних пагонів. У 2018 році їх кількість становила 13 шт./рослину, у 2019 році – 59 шт./рослину, у 2020 році – 50 шт./рослину. За три роки вивчення найбільшу кількість генеративних пагонів мав сорт стоколосу безостого Полтавський 5.

Довжина волоті у досліджуваних сортів за три роки вивчення коливалася у межах 14,2-18,7 см. У сорту Полтавський 52 у 2018 році довжина волоті становила 14,9 см, у 2019 році – 15,1 см, у 2020 році – 15,3 см. У сорту Полтавський 5 дана ознака у 2018 році становила 18,7 см, у 2019 році – 17,9 см, а у 2020 році – 18,1 см. Сорт Полтавський 30 у 2018 році мав довжину волоті 14,2 см, у 2019 році – 14,4 см, у 2020 році – 14,8 см. За результатами вивчення кращим за даною ознакою був сорт Полтавський 5, який за три роки вивчення мав найдовшу волоть.

Ширина волоті у сортів коливалася у межах 5,3-8,7 см. У 2018 році ширина волоті у сорту Полтавський 52 становила 5,9 см, у сорту Полтавський 5 – 8,7 см, у сорту Полтавський 30 – 5,3 см. У 2019 році найширшу волоть мав сорт Полтавський 5 – 7,9 см, тоді як у сорту Полтавський 52 ширина становила 5,9 см, а у сорту Полтавський 30 – 5,4 см. У 2020 році ширина волоті у сорту Полтавський 52 становила 5,7 см, сорту Полтавський 5 – 8,2 см, сорту

Полтавський 30 – 5,5 см. За результатами вивчення кращим за даною ознакою був сорт Полтавський 5, який за три роки вивчення мав найширшу волоть.

Урожай насіння у сортів стоколосу безостого за роки вивчення коливався у межах 0,38-0,61 т/га. У 2018 році урожай насіння у сорту Полтавський 52 становив 0,49 т/га, у 2019 році – 0,47 т/га, у 2020 році – 0,46 т/га. Сорт Полтавський 5 у 2018 році мав урожайність на рівні 0,53 т/га, у 2019 році – 0,51 т/га та в 2020 році – 0,61 т/га. Сорт Полтавський 30 мав найнижчий рівень врожайності, який у 2018 році був 0,45 т/га, у 2019 році – 0,44 т/га, в 2020 році – 0,38 т/га. За результатами вивчення кращим за даною ознакою був сорт Полтавський 5, який за три роки вивчення мав найвищий врожай насіння.

Висновок. За результатами досліджень насінневої продуктивності сортів селекції Полтавської державної сільськогосподарської дослідної станції ім. М.І. Вавилова встановлено, що для забезпечення високих та стабільних урожаїв насіння в умовах Лівобережного Лісостепу України краще висівати сорт стоколосу безостого Полтавський 5.

Бібліографічний список

1. Петриченко В. Ф., Корнійчук О. В., Задорожна І. С. Становлення та розвиток кормовиробництва в Україні. *Вісник аграрної науки*. 2018. №11. (788). С. 57–61. <https://doi.org/10.31073/agrovisnyk201811-08>.
2. Мірошнікова О. В. Підсумки селекційної роботи із стоколосом безостим. *Вісник Полтавського державного с.-г. інституту*. 1999. № 4. С. 52.
3. Костенко С. И., Косолапов В. М., Пилипко С. В., Костенко Е. С. Селекция многолетних злаковых трав для адаптивного кормопроизводства. *Кормопроизводство*. 2016. № 8. С. 35–38.

Marinich L. *The research was conducted in the research field of Poltava State Agricultural Research Station. Vavilov IS and APV NAAN of Ukraine in 2018-2020. The purpose of our research was to determine the formation of seed productivity in smooth brome, selection of Poltava research station. According to the results of research of seed productivity of varieties, it has been established that in order to ensure high and stable seed yields in the conditions of the Left-Bank Forest-Steppe of Ukraine, it is better to smooth brome Poltavskuy 5.*